

Základy glosářů

Základním stavebním kamenem glosáře je pojem. Pojem (též koncept, nebo také význam) je slovo nebo sousloví opatřené definicí, synonymy, zdrojem, příp. dalšími charakteristikami, které zpřesňují jeho význam tak, aby se omezila možnost mu špatně porozumět nebo jej špatně použít. Nejde tedy o samotné slovo nebo sousloví, ale právě o daný význam, který je tímto slovem nebo souslovím pojmenován.

Příkladem je slovo budova, které v české legislativě pojmenovává různé významy. V případě agendy podle zákona 256/2013 Sb. se jedná o následující pojem:

- pojem budova dle zákona 256/2013 Sb.
 - název: budova
 - alternativní názvy: objekt budovy, stavba
 - definice: nadzemní stavba spojená se zemí pevným základem, která je prostorově soustředěna a navenek převážně uzavřená obvodovými stěnami a střešní konstrukcí
 - zdroj: § 2 odst. 1 písm. l) zákona č. 256/2013 Sb. katastrální zákon
 - doplňující poznámka: jedná se např. o budovy uvedené v katastru nemovitostí.

V případě agendy podle zákona 406/2000 Sb. označuje slovo budova jiný pojem (tj. význam):

- pojem budova dle zákona 406/2000 Sb.
 - název: budova
 - alternativní názvy: stavba
 - definice: nadzemní stavba a její podzemní části, prostorově soustředěná a navenek převážně uzavřená obvodovými stěnami a střešní konstrukcí, v níž se používá energie k úpravě vnitřního prostředí za účelem vytápění nebo chlazení
 - zdroj: § 2 odst. 1 písm. p) zákona č. 406/2000 Sb. o hospodaření energií
 - doplňující poznámka: (neuvedena)

Z celkového pohledu na agendu jsou důležité všechny pojmy používané a popsané v podkladech. Z pohledu této metodiky orientované na evidenci údajů v registru práv a povinností je nutné nalézt pouze pojmy charakterizující údaje potřebné v agendě. Zaměřujeme se tak na ty části podkladů, které popisují, co má být evidováno v příslušném agendovém informačním systému. Sémantický slovník pojmů agendy tedy naplníme pojmy identifikovanými v těchto částech podkladů. Do sémantického slovníku pojmů agendy můžeme dále doplňovat i další důležité agendové pojmy. To už je však nad rámec této metodiky. Pojmy reprezentují

- osoby, které jsou subjekty práv nebo povinností v agendě,
- věci, které jsou předmětem (objektem) práv a povinností v agendě
- role osob (role věcí neuvažujeme, nemohou konat a „brát na sebe“ role)
 - Pozn.: role osob označují osoby ve vztahu k jiným osobám nebo k věcem v kontextu dané agendy, v němž mají určitý specifitější význam. Kontext je daný tím, že vystupují v právních vztazích nebo situacích specifických pro agendu.
- fáze osob nebo věcí, tj. konkrétní specifické stavy osob nebo věcí
- vztahy mezi osobami nebo osobami a věcmi, které jsou pro dané agendu relevantní a o kterých jsou vedeny agendové údaje
- události, které jsou pro danou agendu relevantní, a které nějakým způsobem ovlivňují osoby

nebo věci, o kterých v agendě úřadujeme, nebo kterých se nějakým způsobem týkají

- činnost (konání, chování, úkony) v rámci agendy nebo relevantní pro agendu
- vlastnosti osob, věcí, rolí, vztahů, událostí nebo činností, které je charakterizují z pohledu agendy

Např. glosář agendy definované zákonem č. 56/2001 Sb., ve které je upravena evidence údajů v registru silničních vozidel, obsahuje následující pojmy:

<table>

Pojem	Typ prvku
silniční vozidlo	věc
vlastník vozidla	role (osoby)
vlastnictví vozidla	vztah
technický průkaz	věc
příjmení vlastníka silničního vozidla	vlastnost (osoby v roli vlastníka vozidla)
číslo technického průkazu	vlastnost (věci)
datum vydání technického průkazu	vlastnost (věci)
datum pořízení vozidla	vlastnost (vazby)
havárie silničního vozidla	událost
zničené silniční vozidlo	fáze (věci)
vyřazení silničního vozidla z provozu	činnost

<caption>Ukázka zanesení do glosáře s typy prvků</caption></table>

From:

<https://www.egdwiki.info/> -

Permanent link:

<https://www.egdwiki.info/egdilna:zaklady-glosaru?rev=1732200189>

Last update: **21.11.2024 15:43**

